

Salajane Jumal.

Mk 8,22-26

Meelis-Lauri Erikson

See lühike lugu tervenemisest Betsaidas on üks paljudest, kus Jeesus imeliselt kellegi terveks teeb. Evangeeliumidest leiame neid mitmeid. Haigused, hädada ja puuded on neis lugudes erinevad, kuid neil on üks sarnane joon – Jeesus tavaliselt selge sõnaga keelab sündinud imetervenemisest rääkimise. Mõnikord terveks saanud haiged peavad sellest keelust kinni, mõnikord aga ei suuda nad rõõmu pärast seda ainult enda teada hoida. Rõõm vajab jagamist. Aga mind on sageli jälitanud mõte, et mis neist edasi sai? Kuidas nad edasi elasid, mida mõtlesid, mida uskusid? Jeesus ravis kellegi imeliselt viisil terveks, kuid edasi? Selle kohta ei leia palju kui ehk Laatsaruse lugu kõrvale jätta ja viimselt see vist polegi oluline. Evangeeliumid rõhutavad tervendamist ennast. Rõhutavad, et Jeesuses toimib Jumala vägi, millel on võim isegi haigusi ja surma tõrjuda. Muuta kellegi elu. Betsaida oli pisike kaluriküla selle roheka Galilea järve kaldal. Tõlkes tähendabki Betsaida Kalapüügi maja või kalapüügikoht. Seal siis tuuakse Jeesuse ette keegi pime. Küllap ta kerjus oli, sest paljudest siis sellisel oli ja on võimalusi ise endale elatist teenida. Asotsiaal. Küllap oli kalasadamas kerjusel paremaid väljavaateid ellujäämiseks. Süüa sai ikka ja kalavõrkudel ööd veeta. Selline siis tuuakse Jeesuse juurde, et midagi sünniks. Et sünniks midagi. Miks nad seda tegid? Ja kes on selles loos tegelikult pime?

Küllap too mees oli leppinud oma olukorraga. Küllap oli ta harjunud selle mõttega, et tema eluke pole elamist väärt. Aga siiski - ehk oli temagi juba jõudnud üles ehitada oma väikese maailma, kust ei puudunud oma väikesed rõõmudki. Ta nimi oli tegelikult Baaruk, Õnnistatu. Kalamehed olid harjunud, et Baaruk seisis alati kaldal, kui nad järvelt tulid. Olid harjunud tallegi viskama midagi oma saagist. Olid harjunud teda tervitama nagu ikka: "Rahu sulle, Baaruk!" Muigamisi. Millele Baaruk, nagu ikka, ei vastanud.

Ta nägu oli nagu pronksist. Väike, krimpsus, olematud silmad paksude kulmude alla peidetud, habe sakris ja õlepuru täis. Ja seal ta siis läks: väike, kõver ja tugev, pimedas unenäolise kindlusega. Tal olid omad käigud, omad tegemised. Vahel nähti teda istumas järve kaldal, pimedad silmad pööratud loojuva päikese poole. Ning järvevesi loksus laisalt vastu paadisilla tugiposte. Vahel ilmus ta nagu maa alt kalameeste tööde juurde või kui need suitsupausi pidasid ja lihtsalt seisis seal, sõnagi poetamata. Ja kalamehed pomisesid: "Jälle see Baaruk!"

Kalarannas haises õli, kehva töö ja kalarapete järele. Vastu roostetanud plekist paadikuuri oli nõjatunud üksik roostetanud jalgratas. Õhus oli tunda sügist ja kala oli sügavale läinud. Paadid kaldale tiritud ja kummuli keeratud. Baaruk oli kuskile kadunud. Kalamehed sättisid asjad talveks korda, vedasid võrgud kuuridesse, kirusid madalaid kokkuostuhindu ja pomisesid: „Tea, kuhu see Baaruk jäi?“

Baaruk, sa õnnistatu! Las ma vaatan sind – helde aeg, milline sa välja näed! Ah, õige, sa ju ei näegi välja! Mis su sees küll toimub? Kes sinna näeb või üldse viitsib vaadata? Keegi ei küsinud iial sinu tahtmist; ka mitte siis, kui nad su Jeesuse ette viisid. Kas sa olid ka sellega harjunud? Et nad tegid sinuga, mida aga viitsisid? Sa oled ise salajane, oled mõistatus, oled pime. Kas sa üldse oled kunagi olemas olnud? Ja mina? Mida ma näen? Mida ma tegelikult näen?

Võib tunduda imelik, et Jeesus sülitab pimedas silmadesse. See on ju lihtsalt vastik! Korralik inimene ei sülitaks isegi maha mitte, saati siis veel kellelegi näkku! See oleks tavalises olukorras lausa rõve ja solvav. Tavalises olukorras. Kuid siin ei ole tavaline olukord. Vastupidi, tavaline lõpetatakse järsult Jeesuse poolt. Mida oleme pidanud tavaliseks, saatusega leppinuks ja harjunuks – sellele teeb Jeesus lõpu. Ja kui meile selline sülitamine vastik tundub, siis toogem silme ette kõige hullem Kopli liinide prügikoll, keda oleme näinud. Tema läheduseski olemine on vastik, seda enam veel temaga suhtlemine. Raske on isegi tulla lihtsa mõtte peale – temagi on ju inimene! Kes tahaks säherdusega üldse tegemist teha? Jeesus teeb lõpu harjunud tavalisele. Ja siis ma näen! Mida ma näen?

Jumal tegutseb inimese juures sageli vaid inimesele arusaadavas vormis. Igaühele omamoodi ja

samas kõigile ikka ühtmoodi. Tema tegutsemine võib olla väga isiklik ja... salajane. Jeesus viib selle Betsaida pimedate kättpidi külast välja ja pärast käsib: "Ära mine külasse!" Ära mine sinna tagasi, vana, mis sest, et harjunud, kuid vana juurde tagasi. Ja pole üldse vaja teistel teada, mis toimus. Sina, sina oled oluline, kellega see kõik toimus! Isiklike kogemusi Jumalaga saab jagada ehk vaid oma kõige lähedasemate inimestega, aga nad on ehedad ja pole hullu, kui nad on võibolla veidrad. Nad on sinu omad. Ja edasi? Jeesus on tee.